

KIHNIÖN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2018 ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
Kokoonpano	2
Tehtävät ja toiminnan tarkoitus	2
Yhteys tilintarkastajaan	2
Toimintamuodot	3
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI	3
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	3
Talouden tasapainotuksen toteutuminen:	3
Kunnanhallitus:	4
Tekninen toimi:	5
Sivistystoimi:	5
Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet:	6
YHTEENVETO	7

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 12.6.2017 valinnut tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2017-2020 seuraavat jäsenet ja varajäsenet. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 4.3.2019 todennut Jaana Vierikon luottamustoimen päättyneeksi ja valinnut hänen tilalleen tarkastuslautakunnan jäseneksi Pirjo Ahon.

Varsinainen jäsen		Henk.koht.varajäsen	
Jussi Hellgren, pj	(5)	Taija Annala	(0)
Kalle Soininen, vpj	(3)	Susanna Yli-Lankoski	(0)
Juha Koivisto	(4)	Minna Yli-Kujala	(0)
Jaana Vierikko 4.3.2019 asti	(0)	Teemu Ojala	(4)
Pirjo Aho 4.3.2019 alkaen	(0)		
Elena Uusitalo	(5)	Jukka Uusitalo	(0)
Mailis Risku	(5)	Jari Alkkiomäki	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 5 kpl.

Juha Koivisto on teknisen lautakunnan jäsen. Tiedossa ei ole ollut, että tarkastuslautakunnan jäsenillä olisi ollut muita ns. pysyviä esteellisyyksiä. Esteelliset tarkastuslautakunnan jäsenet eivät ole osallistuneet tarkastuslautakunnan toimintaan kyseisten asioiden käsittelyn osalta.

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso.

Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita vuosille 2017 - 2020 hyväksytyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2018 painopistealueena on ollut kunnanhallituksen alaiset toiminnot.

Jokaiseen tarkastuslautakunnan kokoukseen on kutsuttu kunnanjohtaja selvittämään ajankohtaisia kunnan toimintaan ja talouteen liittyviä asioita. Jokaisessa kokouksessa on ollut myös työohjelman mukainen arviointiteema.

Kunnanjohtajan lisäksi toimintavuoden aikana kokouksissa on ollut kuultavina talous- ja hallintojohtaja, palvelupäällikkö, perusturvajohtaja, kehityskoordinaattori, sivistystoimenjohtaja ja tekninen johtaja.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Viranhaltijoiden täytettäväksi on annettu arviointilomake, joka on liitteineen toimitettu ennen kokousta tarkastuslautakunnan jäsenille.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on sopinut, että kaikki jäsenet seuraavat kaikkien toimielinten toimintaa. Tarkastuslautakunta on harkinnut seurantavasuun jakamista jäsenten välisellä keskinäisellä työnjaolla.

Lisäksi tarkastuslautakunta kävi toukokuussa vierailulla Parkanossa keskustellessa Parkanon tarkastuslautakunnan kanssa yhteisistä asioista.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tarkastuslautakunta on arvioinut hallintokuntien tavoitteita ja niiden saavuttamista edellä tässä arviointikertomuksessa esitetyllä tavalla. Tarkastuslautakunnan saaman käsityksen mukaan hallintokuntien toiminta on olennaisilta osin ollut valtuuston päättämien tavoitteiden mukaista.

Talouden tasapainotuksen toteutuminen:

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Taseen 31.12.2018 osoittama alijäämä on -1,0 M€. Taseessa on poistoeroa 366 000€, joka huomioidaan katettavaa alijäämää laskettaessa.

Kunnanjohtaja on tarkastuslautakunnan kokouksissa raportoinut tarkastuslautakunnalle talouden toteutumasta ja alijäämän kattamiseksi tehtyjen toimenpiteiden toteutumisesta.

Toimintakertomuksen sivuilla 35-37 on esitetty selvityksiä alijäämän kattamiseksi vuonna 2018 tehtyjä toimenpiteitä.

Kunnanhallituksen toimintakertomuksessa antaman selvityksen mukaan Kihniön kunnalla ei ole realistisia mahdollisuuksia esittää sellaista talousarviota ja toimenpidesuunnitelmaa, millä olemassa olevat ja taloussuunnitelmavuosien alijäämät voidaan esittää katettavan.

Tähän viitaten tarkastuslautakunta katsoo, että voimassa oleva taloussuunnitelma sekä alijäämän kattamiseksi suunnitellut ja tehdyt toimenpiteet eivät ole riittäviä taseessa olevan alijäämän kattamiseksi taloussuunnittelukauden aikana.

Tarkastuslautakunta kiinnittää kunnanvaltuuston huomiota siihen, että Kuntalain 118§ tarkoittama erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää Kuntalain 110 §:ssä säädetyssä määräajassa. Siirtymäsäännöksen mukaan alijäämä tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnanhallitus:

Tarkastuslautakunta on pyytänyt hankekoordinaattorilta selvitystä hänen toimenkuvastaan, hankkeen sisällöstä, tavoitteista ja hankkeen tavoitteiden saavuttamisen mittareista. Hankekoordinaattori esitteli 22.1.2019 kokouksessa tarkastuslautakunnalle toimenkuvansa sisältöä.

Saadun selvityksen mukaan hänen toimensa on osa hanketta, joka kestää 31.8.2019 asti. Hankkeen keskeinen tavoite on Kihniön vetovoiman vahvistaminen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hankkeiden tavoitteet, aikataulut ja tavoitteiden saavuttamisen mittarit suunnitellaan mahdollisimman yksityiskohdaisesti ennen hankkeen aloittamista.

Sosiaali- ja terveystoimen arviointia varten tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan palvelupäällikkö Leila Törmää ja perusturvajohtaja Vuokko Kuusiluomaa. Kuulemisissa tarkastuslautakunnalle on selvitetty Kihniön kunnan saamia asumispalveluita ja niissä tapahtuneita muutoksia sekä talousarviossa esitettyjen tavoitteiden toteutumista ja toimenpiteitä, joilla selvitetään ja seurataan perusturvan henkilöstön työhyvinvointia.

Saatujen selvitysten mukaan sosiaali- ja terveystoimen palveluja voidaan olenaisilta osin pitää kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisena.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan yksi toiminnan suuria haasteita on osaavan henkilökunnan rekrytointi. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveystoimen rekrytoinnissa hyödynnetään kunnan kanssa tehtävää yhteistyötä esim. asuntojen järjestämisessä.

Tekninen toimi:

Tekninen johtaja oli etukäteen toimittanut tarkastuslautakunnalle arviointilomakkeen ja sen liitteenä teknisen toimen organisaatiokaavion. Tekninen johtaja selvitti tarkastuslautakunnalle lomakkeella esitetyjä asioita.

Saadun selvityksen mukaan teknisessä toimessa ei voida nykyisillä resursseilla tehdä kehitystoimenpiteitä, joilla voitaisiin parantaa toiminnan tuloksellisuutta tai tarkoituksenmukaisuutta. Yhtenä teknisen toimen tavoitteena on ollut toiminnan kehittäminen.

Valtuuston vuodelle 2018 asettamista tavoitteista on toimintakertomuksen mukaan toteutunut kiinteistökartoitusprojekti, yksityisteiden kunnossapitoluokitus-ten päivittäminen ja käyttäjille laadullisesti ja määrällisesti häiriötön talousveden jakelu. Osin on toteutunut toiminnan kehittäminen avoimemmaksi ja eräiden pohjavesialueiden maa-ainesottamisalueiden tilan ja jälkihoitotoimenpiteiden seuranta. Täysin toteutumatta on jäänyt tavoite kunnan omistamien kiinteistöjen luokittelemisesta.

Suurimpana teknisen toimen haasteena tuotiin esille rapistuva kiinteistökanta ja tekninen infrastruktuuri.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan omistamat kiinteistöt muodostavat merkittävän osan kunnan varallisuudesta. Tarkastuslautakunta kiinnittää kunnanhallituksen huomiota siihen, että se vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Tarkastuslautakunta korostaa suunnitelmallisuuden merkitystä kiinteistöjen ja verkostojen hoidossa.

Tarkastuslautakunta on aikaisempina vuosina esittänyt, että kunnan omistamissa kiinteistöissä otetaan käyttöön huoltokirjat, joista selviää mm. kiinteistöön tehdyt korjaustoimenpiteet ja erilaiset tarkastustiedot sekä suunnitelmat toimenpiteiden toteuttamiselle.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan sähköinen huoltokirja on otettu käyttöön huhtikuussa 2019.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että huoltokirjoja käytetään aktiivisesti kiinteistöjen hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa.

Sivistystoimi:

Sivistystoimen arviointi on tehty sivistystoimenjohtajan kuulemisessa 9.4.2019. Hän oli myös antanut tarkastuslautakunnalle arviointilomakkeen.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan sivistystoimen kustannuksista tehdään keväällä 2019 ostopalveluna kuntavertailu. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on tehty esim. työtyytyväisyyskysely ja perusopetuksessa oppilaita on osallistutettu koulun toimintojen kehittämisessä.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että erilaisia kyselyitä ja vertailuja hyödynnetään suunnitelmallisesti kunnan toiminnan kehittämisessä ja johtamistyössä. Tarkastuslautakunta toteaa, että esim. työtyytyväisyyskyselyiden merkitys kasvaa taloudellisten resurssien pienentyessä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota myös varahenkilöjärjestelmän toimivuuteen käytännössä ja viranhaltijoiden töiden kuormittavuuteen sijaistamistapauksissa.

Valtuuston vuodelle 2018 asettamista tavoitteista on toimintakertomuksen mukaan täysin toteutunut 18 ja osittain 3 tavoitetta. Käytettävissä olleilla resursseilla on voitu toteuttaa täysin lähes kaikki valtuuston asettamat tavoitteet.

Tarkastuslautakunnalle annettiin selvitys koulupsykologipalvelujen saatavuudesta ja riittävydestä Kihniössä. Saadun selvityksen mukaan koulupsykologipalvelut eivät ole olleet riittävällä tasolla. Tarkastuslautakunta kiinnittää kunnanhallituksen huomiota sen velvollisuuteen huolehtia, että tehtyjä sopimuksia noudatetaan.

Tarkastuslautakunta oli pyytänyt sivistystoimenjohtajalta selvitystä siitä, miten koulukiusaamiseen puuttumista seurataan ja miten seurannan tuloksista raportoidaan. Sivistystoimenjohtaja selvitti tarkastuslautakunnalle koulukiusaamiseen puuttumisen toimintaprosessin sisältöä. Saadun selvityksen mukaan sivistyslautakunnalle on esitelty kouluterveyskyselyn tulokset ja kiva-koulun toimintaprosessi.

Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet:

Kunnan vuosikate oli ylijäämäinen 681t€. Talousarviossa muutosten jälkeen vuosikatteen oli arvioitu muodostuvan alijäämäiseksi -297t€.

Tilikauden tulos muodostui suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen ylijäämäiseksi 70t€. Budjetoitu tilikauden tulos oli - 943t€.

Investointimenoihin oli varattu talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen 798t€. Investointimenojen toteutuma oli 526t€. Suurin yksittäinen määrärahaylitys oli kunnanhallituksen muut investoinnit 33 866,32€, jolle ei ollut talousarviossa lainkaan määrärahaa.

KUNTAKONSERNI

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista, annettu arvio kuntakonsernin tulevasta kehityksestä sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen tulemaan voimaan 1.1.2018 lukien.

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 63,91 %. Konsernin lainakanta oli 5 532€/asukas. Konsernin taseeseen kertynyt alijäämä on -222€/asukas.

YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2018 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Kihniössä 21.5.2019

Allekirjoitukset

Jussi Hellgren
puheenjohtaja

Juha Koivisto

Elena Uusitalo

Mailis Risku

Teemu Ojala